

گزارش همایش: اقدام زیربنایی در مبانی نظری آموزش بین حرفه‌ای
Interprofessional Education Conference: Grounding Action in Theory
دانشگاه تورنتو - کانادا (۲۶ و ۲۷ می ۲۰۰۵)

علی‌رضا ایرج‌پور

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی ۱۳۸۴؛ ۵(۱): ۹۱-۹۲

مقدمه

در سه دهه اخیر، تلاش‌های فراوانی در کشورهای توسعه یافته، بویژه ایالات متحده، انگلستان و کانادا صورت گرفته است تا آموزش علوم پزشکی و همچنین آموزش مداوم جامعه پزشکی، هرچه بیشتر با مفهوم مشارکت و کار تیمی، به عنوان یکی از کلیدی‌ترین راهکارهای ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی-درمانی در بین اعضای تیم سلامت عجزین گردد. بدین منظور، بویژه در یک دهه اخیر، پژوهش‌های بنیادی و کاربردی گسترده‌ای به عنوان زیر بنا، و به دنبال آن، طراحی الگوهای آموزش بین حرفه‌ای انجام شده است. در این مدت، نتایج پیشرفت‌های حاصل در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات بهداشتی و آموزشی در سازمان‌های رسمی و غیر رسمی، اعم از وابسته و غیر وابسته به مجامع بین‌المللی مثل WHO و تشکیلات منطقه‌ای آن در بخش‌های مختلف جهان، در همایش‌های بین‌المللی ارائه گردیده است. دانشگاه تورنتو کانادا در روزهای ۲۶ و ۲۷ می ۲۰۰۵ مطابق با ۳ و ۴ خرداد ۱۳۸۴، در قالب یکی از برنامه‌های آموزش مداوم جامعه علوم پزشکی، کنگره‌ای بین‌المللی به شرح زیر برگزار نمود:

اهداف

ارائه مدل‌های نظری و چارچوب‌هایی در معرفی آموزش بین حرفه‌ای
معرفی ابداعات مربوط به شیوه‌های آموزشی و برنامه‌ریزی در آموزش بین حرفه‌ای
معرفی شیوه‌های ارزیابی و ارزشیابی در آموزش بین حرفه‌ای

توسعه ساختاری مورد نیاز در آموزش بین حرفه‌ای
شرکت‌کنندگان این همایش، عمدتاً کارکنان نظام سلامت، اعم از کادر آموزشی دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و پژوهشی و کارکنان بخش بهداشتی-درمانی، شامل پزشکان با کلیه

گسترده‌ی آموزش علوم پزشکی، همواره ملل و جوامع بین‌المللی را بر آن داشته تا در صدد رفع نقایص الگوهای آموزشی در علوم تندرستی برآیند. در سال ۱۹۷۵، گزارش سازمان جهانی بهداشت (WHO) مبنی بر کیفیت نامطلوب آموزش علوم پزشکی در جهان منجر گردید تا به سال ۱۹۷۸، کمیته خبرگان WHO، در قطعنامه گردهمایی آلماتای قزاقستان، بر گسترش آموزش‌های گروهی، بویژه در چارچوب علوم پزشکی جامعه‌نگر و بهره‌گیری از روش حل مسأله در آموزش علوم پزشکی تأکید نماید و عملاً در حدود یک دهه بعد، یعنی، در اجلاس ۱۹۸۷ ژنو، فعالیت‌های صورت گرفته به معرفی الگوی آموزش چند حرفه‌ای (Multiprofessional Education-MPE) با شعار یادگیری با هم، کار با هم برای سلامت « Learning together to work together for health» به عنوان راه حلی برای بهبود کیفیت آموزش علوم پزشکی مطرح گردید.

به تدریج، این مفهوم، با قالبی جامع‌تر، تحت عنوان «آموزش بین حرفه‌ای یا IPE (Interprofessional education)» معرفی شد که بر اساس آخرین تعریف ارائه شده از سوی (CAIPE Centre of the Advancement of Interprofessional Education) در سال ۱۹۹۷، آموزش بین گروهی (IPE) به موقعیت‌هایی اطلاق می‌گردد که یادگیری شاغلین دو یا چند حرفه با یکدیگر، و از همدیگر، باشد تا مشارکت و کیفیت ارائه خدمات را بهبود ببخشند.

آدرس مکاتبه: علی‌رضا ایرج‌پور، دانشکده پرستاری و مامایی
فلورانس نایتینگل، کالج سلطنتی، لندن، انگلستان.

e-mail: ali.irajpour@kel.ac.uk

گزارش همایش

تعاملات دو سیستم آموزشی و حرفه‌ای (Educational system & professional system) اولی، با محوریت فراگیر و دومی، با محوریت مددجو، به بهبود تعاملات تیم سلامت، به منظور ارتقای برونداد دو سیستم پیش‌گفت می‌انجامد.

برگزارکننده همایش

Department of family and community medicine,
University of Toronto

In collaboration with:

Council of health sciences and social work deans,
University of Toronto

Continuing education faculty of medicine,
University of Toronto

University of Toronto

Centre for faculty development at St. Michael's

Hospital, University of Toronto

Department of family and community medicine,

University Health Network

Conference website: www.cme.utoronto.ca/ipe2005

تخصص‌های پزشکی، پرستاران، داروسازان، دندان‌پزشکان، مددکاران اجتماعی و سایر پیراپزشکان و بعضاً دانشجویان تحصیلات تکمیلی علوم پزشکی بودند. اکثریت شرکت‌کنندگان و ارائه‌کنندگان که بالغ بر ۴۰۰ نفر بودند، از ایالات متحده و کانادا و بعد از آن انگلستان، و تعداد اندکی از کشورهای اروپایی و آسیایی بودند.

برنامه‌های همایش پس از افتتاحیه با سه سخنرانی، به تاریخچه آموزش بین‌حرفه‌ای در سه سطح نظام‌های بهداشتی-درمانی، مراکز آموزشی دانشگاهی و سطح اجرایی آن پرداخت.

سایر برنامه‌ها در قالب جلسات فعال گروهی عبارت بودند

از:

ارائه مقاله در ۷ سالن (۴۲ مورد) که به تجربیات و ابداعات انجام شده در جهت ارتقای فرآیند آموزش بین‌حرفه‌ای می‌پرداخت.

کارگاه‌های آموزشی (۲۱ مورد) که به ارائه الگوها و نظریه‌های زیربنایی آموزش بین‌حرفه‌ای و همچنین تدوین برنامه‌های آموزش بین‌حرفه‌ای و ارزشیابی آنها می‌پرداخت.

دو مورد پانل با حضور صاحب‌نظران که به پاسخ‌گویی ابهامات در اجرایی‌نمودن آموزش بین‌حرفه‌ای و کاهش تنش‌های حرفه‌ای در این فرایند می‌پرداخت.

سمپوزیوم (۷ مورد) به موانع و عوامل تسهیل‌کننده‌های آموزش بین‌حرفه‌ای در مراحل مختلف تحصیل و ارزشیابی این برنامه‌ها می‌پرداخت.

ارائه پوستر همراه با پرسش و پاسخ (۱۸ مورد) که عمدتاً تجربیات حاصل در اجرای آموزش بین‌حرفه‌ای را ارائه نمودند. و بالاخره، یک برنامه تأثیر فعال، با مشارکت شرکت‌کنندگان در همایش، به تحلیل ابعاد کار گروهی بر بالین، به عنوان برنامه ویژه اجرا شد.

مطالب ارائه شده در همایش، علاوه بر معرفی دستاوردهای پژوهشی، ۱۱ پروژه با صرف ۱۳ میلیون دلار اعتبار تخصیص یافته در نظام آموزشی و بهداشتی-درمانی کشور کانادا و همچنین سایر کشورهای پیشرو در این زمینه، نظیر ایالات متحده، انگلستان و استرالیا، به معرفی الگویی پرداخت که آموزش علوم پزشکی در قالب بین‌حرفه‌ای با مرکزیت مددجو می‌تواند موجبات ارتقای هرچه بیشتر کیفیت آموزش و خدمات بهداشتی-درمانی را به همراه داشته باشد. در این الگو، تلفیق

